

foreningen 2 foreldre

Deres ref

Vår ref

Dato

19.09.12

Barne- og likestillingsdepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo
postmottak@bld.dep.no

Høringsuttalelse fra Foreningen 2 Foreldre til Forslag til endringer i barneloven – Samvær under tilsyn av offentlig oppnevnt tilsynsperson m.m.

Sammendrag

Foreningen 2 Foreldres syn på "Forslag til endringer i barneloven – Samvær under tilsyn av offentlig oppnevnt tilsynsperson m.m." kan sammenfattes på følgende måte:

- Barn har som utgangspunkt rett til et familieliv med begge sine foreldre og begge familiegrener, uavhengig av foreldrenes samlivsstatus
- Normalt vil det være til barnets beste å ha best mulig samlet foreldrekontakt
- Ved avgjørelser om hva som er til barnets beste, må vurderingen gjøres ut fra hva som er best for barnet i et livslangt perspektiv.
- Helt unntaksvis kan det være riktig å skjerme barn fra en eller begge sine foreldre en periode dersom det er tilstrekkelig sannsynliggjort at forelder(e) er til skade for barna sine. Målsettingen bør da være å gjenoppbygge kontakten på sikt.
- Det må være sterke grunner for å nekte samvær med biologiske foreldre. Selv om ikke alle foreldre fungerer optimalt, så vil barnet alltid være opptatt av sin biologiske bakgrunn og slekt, som også danner utgangspunktet for barnets identitet. Det må derfor som hovedregel stimuleres til bedring av den kontakten, ikke motsatt.
- Om foreldrene ikke vurderes til å ha tilstrekkelig omsorgskapasitet, må samvær under tilsyn gjennomføres så ofte som mulig, om det ikke er kontraindisert.
- Barneloven bør regulere forholdet mellom barn og omsorgsfulle foreldre, som også er normalen. Barnevernsproblematikk bør håndteres gjennom barnevernloven, og straffeproblematikk bør håndteres gjennom straffeloven.

Innhold

Sammendrag	1
Innledning	2
Bakgrunnen for endringsforslaget	2
Foreningen 2 Foreldres kommentarer og vurderinger	2
Barnekonvensjonen og EMK	4
Foreningen 2 Foreldres kommentarer og vurderinger	5
Begrepsapparatet	6
F2Fs kommentar	6
Samvær under tilsyn	6
F2Fs kommentar	6
Senke terskelen for når det ikke skal være samvær La barna "selv bestemme" samvær	7
Kommentar fra F2F: Konflikt som kampmiddel	7
Kommentar fra F2F: Barn skal skjermes fra foreldrenes konflikter	8
Kommentar fra F2F: Psykisk barnemishandling	9
Ytterligere kommentarer F2Fs kommentar	9
Statistikkgrunnlaget	10
F2Fs kommentar - å generalisere fra en stikkprøve	10
Foreldrenes problemer	11
F2Fs kommentar - savner en drøfting av hvorledes håndtere bostedsforelders problematiske adferd	11
Sluttkommentar	12

Innledning

Bakgrunnen for endringsforslaget

Hvis Foreningen 2 Foreldre har forstått det riktig, synes bakgrunnen for forslaget om å gjøre det enda lettere å nekte samvær, å være en forestilling om at dommerne i barnefordelingssaker ikke er "tøffe nok" til å nekte samvær i de få unntakstilfellene hvor det åpenbart er til barnets beste at det ikke er samvær.

Foreningen 2 Foreldres kommentarer og vurderinger

Foreningen 2 Foreldre er enige i at det er riktig og viktig å skjerme barn fra foreldre som er direkte skadelige for dem. Dette spørsmålet bør imidlertid ikke behandles av barneloven, men av barnevernsloven, eventuelt av straffelovgivningen. Barneloven skal som hovedregel regulere forholdet mellom barn og foreldre med tilstrekkelig god omsorgskompetanse, som også er normalttilfellet.

F2Fs høringsuttalelse til "Forslag til endringer i barneloven – Samvær under tilsyn av offentlig oppnevnt tilsynsperson m.m."

foreningen 2 foreldre

Det er viktig å unngå at en lovendring på dette området, som i utgangspunktet kun er dekkende for de svært få av sakene hvor en eller begge foreldre mangler tilstrekkelig omsorgskompetanse, får negative konsekvenser for rettsbehandling av flertallet av saker.

Loven, slik den er i dag, gir barn over 7 år rett til å bli hørt, og skal legge stor vekt på meningene til barn over 12 år. Dette burde være tilstrekkelig grunnlag å ta med i "barnets beste" vurderinger.

Foreningen 2 Foreldre er enige at barnets beste skal være avgjørende i saker om barn. Barnets beste er imidlertid ikke definert i barneloven, og vil som sådan være gjenstand for tolkning.

F2F mener at barnets beste normalt vil bety best mulig samlet foreldrekontakt, også etter samlivsbrudd, og at barnet får beholde begge foreldre og begge familiegrenser som ressurser uavhengig av foreldrenes samlivsstatus.

F2F mener videre at ved barnes-beste-vurderingene må man se på barnets beste i et livslangt perspektiv. For eksempel vil det trolig være til barnets beste i det lange løp at barnets bosted overføres til den av foreldrene som er mest samarbeidsvillig og vil bidra til best mulig samlet foreldrekontakt og redusert konfliktnivå, selv om en omsorgsoverføring fra en krigersk og saboterende forelder kan virke tøft her og nå.

Foreningen 2 Foreldre mener oppfatningen som endringsforslaget bygger på ikke er riktig, da retten allerede har tilstrekkelig mulighet til å nekte samvær der dette antas å være til barnets beste.

Det følger av forarbeidene til barneloven at "... retten bør kunne fastsette samvær i en utstrekning som spenner fra fullstendig nektelse til samvær halvparten av tiden..."¹

Barneloven §43 1. ledd slår allerede i dag fast at " Dersom samvær ikkje er til beste for barnet, må retten avgjere at det ikkje skal vere samvær."

Ut fra F2Fs kollektive erfaring nekter retten samvær i en god del saker på grunnlag av framsatte anklager fra en av foreldrene, selv uten tilstrekkelig bevismessig vurdering av riktigheten av forholdene det fremmes anklager om. Dvs. at det er en praksis i norske rettssaler for at anklager som ikke er vurdert bevismessig likevel ligger som et bakteppe som fører til at retten agerer som om forhold som ikke er bevismessig vurdert, skulle ha skjedd. Norge har blitt felt for denne praksisen i Den Europeiske Menneskerettighetsdomstolen, f.eks. i saken Sanchez Cardenas mot Norge.

Å ytterligere senke terskelen for å nekte samvær, og senke beviskravene, som det nå tas til orde for, vil F2F på det sterkeste advare mot. Å nekte et barn samvær med en av (eller begge)

¹ Ot.prp. 56 (1996-1997) Om lov om endring i lov av 8. april 1981 nr 7 om barn og foreldre (barnelova), side 55.

foreningen 2 foreldre

sine foreldre er en alvorlig inngripen i barnets liv, som bare bør skje etter en omfattende vurdering av om en slik løsning virkelig er til barnets beste i et livslangt perspektiv.

Erfaringen er heller at det er for lett for gjenstridige foreldre å la være å rette seg etter avsatte rettsavgjørelser om samvær. Alt for mange samvær mellom barn og foreldre blokkeres uten at den får konsekvenser for den som saboterer samvær. Dette er grundig dokumentert gjennom flere år, senest i Bergens Tidendes "Magasinet" 07.07.12.

Norge har også fått kritikk fra Commissoin on European Family Law for at det ikke finnes reelle sanksjoner ved samværs sabotasje, jfr. drøftingene av disse problemstillingene i NOU 2008:9.

Barnekonvensjonen og EMK

FNs barnekonvensjon (BK) og Den Europeiske Menneskerettighetskonvensjonen (EMK) er begge inkorporert i menneskerettighetsloven, med forrang framfor nasjonal lovgivning dersom det er motstrid.

BK artikkel 3.1 slår fast at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som berører barn.

BK artikkel 7.1 slår fast at barnet har rett til, så langt som mulig, å kjenne sine foreldre og motta omsorg fra dem.

BK artikkel 8.1 slår fast at barnet har rett til å bevare sin identitet, herunder familieforhold.

BK artikkel 9.1 slår fast at staten² er pliktig til å sikre at barna ikke skilles fra sine foreldre mot deres vilje, unntatt når dette er klart til barnets beste.

BK artikkel 9.3 slår fast at staten skal respektere den rette et barn som er adskilt fra en eller begge foreldre har til å opprettholde personlig forbindelse og direkte kontakt med begge foreldrene regelmessig, med mindre dette er i strid med barnets beste.

BK artikkel 12.1 slår fast at et barn som er i stand til å danne seg egne synspunkter skal ha rett til å gi fritt uttrykk for disse, og at disse synspunktene skal tillegges behørig vekt etter barnets modenhet og alder.

BK artikkel 18.1 slår fast at staten skal bestrebe seg på å sikre anerkjennelse av prinsippet om at begge foreldre har et felles ansvar for barnets oppdragelse og utvikling. Foreldrene, evt.

² Her er den norske oversettelsen av barnekonvensjonen dårlig, i den engelske originalteksten står det "state parties", altså er det klart at det er statene som har signert barnekonvensjonen som er bundet av denne.

foreningen 2 foreldre

verger har hovedansvaret for barnets oppdragelse og utvikling. Barnets beste skal for dem komme i første rekke.

EMK artikkel 8.1 slår fast at enhver har rett til respekt for sitt privatliv og familieliv, sitt hjem og sin korrespondanse.

EMK artikkel 6 har bestemmelser om uskyldspresumpsjon, og at en person som er anklaget for en straffbar handling med er frifunnet, er å anse som uskyldig.

Foreningen 2 Foreldres kommentarer og vurderinger

Barnet har menneskerettigheter til å bevare sine familiemessige bånd til begge foreldre, og barnet har rettighet til å bevare sin identitet som barnet har fått fra begge foreldre.

Den Europeiske Menneskerettighetsdomstolen har etablert en rettspraksis på hvordan EMD anser at barn og foreldre oppretter familiemessige bånd, som gjengitt i boken "EMD"³.

Å avskjære barnet fra en av sine foreldre (og familiegrener) vil derfor normalt være en krenking av barnets menneskerettigheter til å bevare sin identitet og bevare sitt familieliv med begge foreldre.

Når det gjelder barnets rett til å bli hørt, fremgår det av barnekonvensjonen at dette skal være barnets egne synspunkter. F2F har dessverre kollektiv erfaring for at mange barn settes under press av en eller begge foreldre når det verserer en sak for retten. Derav følger at det ikke er gitt at barnet gir uttrykk for sine egne meninger, barna kan lett gi uttrykk for meningene til den forelder som setter dem under det sterkeste presset.

Barn som gjøres fiendtlig mot en av foreldre av den andre forelder, med eller uten hjelp av hjelpeapparatet, er også oversett i høringsnotatet. Foreldrefiendtliggjøring, Parental Alienation Syndrome (PAS) er et tema som det er vanskelig å få opp i den norske debatten, til tross for at fenomenet er godt beskrevet gjennom flere tiår. Foreldrefiendtliggjøring er grundig behandlet av den svenske dr. fil psykolog Lena Hellblom Sjögren i boken "Barnets rett till familjeliv"⁴.

Hellblom Sjögren dokumenterer også hvordan uheldige utspøringer av barn med ledende spørsmål for å få bekreftet forutinntatte holdninger slår helt galt ut i mange saker, og hvordan barn kan manipuleres til å få falske minner etc.

³ Tor Ehlers Bertelsen: "EMD. Kommentarer til bestemmelsene om individuelle rettigheter og friheter". Gyldendal Norsk Forlag AS 2011. ISBN 978-82-05-50909-5.

⁴ Lena Hellblom Sjögren: "Barnets rett till familjeliv. 25 svenska fallstudier av föräldraalienation". Studentlitteratur, 2012, ISBN 978-91-44-07542-6.

foreningen 2 foreldre

Det nevnes også at professor dr. psychol Frode Thuen på et seminar i regi av F2F i Bergen 28.08.12 påpekte at foreldrefiendtliggjøring har klare likhetstrekk med "folie à deux". Hellblom Sjøgren påpeker klare likhetstrekk med Stockholmsyndromet.

Konklusjonen på dette er at spesielt der hvor det er sterke motsetninger og konflikter mellom foreldrene, skal en legge betydelig innsats i å finne ut om barnet gir uttrykk for sine egne meninger, eller om barnet gir uttrykk for meninger det har fått pådyttet av en eller begge foreldre.

Begrepsapparatet

Det foreslås å innføre et nytt vilkår "barnets behov".

F2Fs kommentar

F2F har tidligere påpekt den utstrakte bruken av begrepet "barnets beste" uten å definere innholdet i begrepet. F2F har tatt til orde for at barnets beste skal utledes av de prinsippene som følger av FN's barnekonvensjon. F2F har også foreslått at det bør framgå som en klarere presumpsjon i barneloven at det normalt er til barnets beste med god og omfattende kontakt med begge foreldre.

Ikke noen av disse forslagene har blitt fulgt opp fra myndighetene.

Begrepet "barnets behov", uten en klar definisjon, vil lett være et nytt begrep som kan brukes eller misbrukes subjektivt etter eget forgodtbefinnende. F2F kan ikke se at innføring av nok et udefinert begrep tilfører noe.

Samvær under tilsyn

Det foreslås innført to "grader av tilsyn".

- beskyttet tilsyn (inntil 16 timer per år)
- støttet tilsyn (inntil 32 timer på år)

Samtidig uttrykker BLD "bekymring" for at bruken av samvær under tilsyn har økt år for år.

F2Fs kommentar

Samvær under tilsyn er en måte å holde samværet i gang på når en av partene prøver å stoppe samvær mellom barn og den andre forelderen. F2Fs kollektive erfaring er at når en ser at

F2Fs høringsuttalelse til "Forslag til endringer i barneloven – Samvær under tilsyn av offentlig oppnevnt tilsynsperson m.m."

foreningen 2 foreldre

samvær under tilsyn fungerer godt en periode, åpner dette for mer omfattende samvær uten tilsyn, noe som normalt er til barnets beste. Vi forstår derfor ikke BLDs "bekymring" for at samvær under tilsyn har økt.

F2F mener det er mer fornuftig å bruke støttet tilsyn i større grad for å forebygge foreldrekonflikter og øke foreldrenes omsorgskompetanse. Støttetiltak bør settes inn for å hjelpe familiene til å ivareta omsorgsoppgavene dersom den reorganiserte familien trenger slik hjelp.

Også i saker hvor det fremsettes påstander om uheldige eller straffbare handlinger vil samvær under tilsyn være et alternativ som er langt å foretrekke framfor å avskjære samvær, inntil riktigheten og eventuelle konsekvenser av de framsatte påstander er tilstrekkelig undersøkt.

Det vil være langt verre, fra barnas ståsted, på spinkelt eller feilaktig grunnlag å avskjære barnet fra en av foreldrene og dennes familiegren, i verste fall til evig tid. Slik urettmessig avskjæring av samvær vil være en krenkelse av barnets rett til å beholde sin identitet som barnet har fått fra begge foreldre, og det vil også vær en alvorlig krenkelse av barnets rett til et familieliv med begge foreldre.

F2F vil foreslå at rammene for samvær under tilsyn økes, med sikte på å støtte og hjelpe foreldre og barn som trenger slik hjelp til å få i gang regelmessig samvær der hvor dette er til barnets beste.

Senke terskelen for når det ikke skal være samvær La barna "selv bestemme" samvær

På side 6 i høringsnotatet kommer en av høringsnotatets hovedhensikter fram: " En ønsket konsekvens av lovforslaget – herunder tydeligere vilkår for når domstolen kan fastsette tilsyn – er å bidra til å senke terskelen for når domstolen avgjør at det ikke skal være samvær."

Videre: "Departementet klargjør at barn som ikke ønsker samvær, som den store hovedregelen ikke skal tvinges til dette".

Kommentar fra F2F: Konflikt som kampmiddel

Et "fenomen" som synes å være lite påaktet av myndighetene, og som ofte dukker opp i barnefordelingssaker, er konflikt som kampmiddel. En av foreldrene påberoper seg at det er stor konflikt mellom foreldrene, slik at samarbeid ikke er mulig. Slike påstander fremsettes gjerne av den forelderen som har minst å tape på manglende foreldresamarbeid.

Ofte eskaleres konflikten også ved å framsette anklager om uheldige eller straffbare handlinger som den ene av foreldrene påstås å ha utført. Den forelderen som får anklager mot

F2Fs høringsuttalelse til "Forslag til endringer i barneloven – Samvær under tilsyn av offentlig oppnevnt tilsynsperson m.m."

foreningen 2 foreldre

seg vil ofte "gå i fella" og komme i en forsvarsposisjon for å renske seg fra anklagene. Hvis vedkommende forelder blir frustrert over disse anklagene, vil vedkommende ofte feilaktig oppfattes som aggressiv, og antas gjennom sin oppførsel å bekrefte at anklagene er riktige. Det kreves gode fagfolk, både som sakkyndige og dommere for å avsløre et slikt manipulativt spill.

Ofte er det den forelderen som er mest aggressiv og minst samarbeidsorientert som benytter seg av slike metoder, og som dessverre alt for ofte blir "belønnet" for det, på bekostning av sine egne barn.

Grethe Nordhelle har omtalt dette både i sin bok om manipulasjon⁵ og i sin artikkel om et kritisk blikk på de sakkyndige i barnefordelingssaker⁶ i Tidsskriftet for Norsk Psykologforening.

Kommentar fra F2F: Barn skal skjermes fra foreldrenes konflikter

Forslaget til lovendring vil i for stor grad legge ansvaret for vurdering av samværsordning på barnas skuldre. Dersom barnets motvilje mot den ene forelderen skal få en slik vekt som departementet her er lagt opp til, vil dette svekke rollen til foreldrene. Foreldre skal kunne ta "upopulære" avgjørelser, så lenge disse er til barnets beste, uten å måtte risikere å miste kontakten fordi barnet ikke liker avgjørelsene.

Å gjøre det så enkelt å blokkere samvær vil komplisere mange saker og øke konfliktnivået mellom foreldre betraktelig. Ved å gi barna større beslutningsmyndighet over samværsspørsmålet, vil barna lett kunne trekkes inn i konflikten mellom foreldrene i større grad enn det som ofte allerede er tilfellet. Det vil være svært uheldig.

Barnekonvensjonen støtter at barn skal kunne gi uttrykk for sine egne meninger i spørsmål som vedrører dem. I mange barnefordelingssaker blir barna satt under sterkt press fra en eller begge foreldre for å støtte forelder(e)s syn. Barnas vei ut av et slikt press vil ofte være å støtte den forelderen som utsetter barna for sterkest press - rett og slett for å "få fred".

Å tro at alt barn gir uttrykk for i konfliktsituasjoner er barnas egne og oppriktige mening, er i beste fall naivt. Hvilke skader vil man ikke påføre et barn ved å presse barnet til å ta avstand fra en av sine foreldre? Derved vil også barnet tvinges til å ta avstand fra deler av sin identitet og derved tvinges også barnet til å ta avstand fra seg selv.

⁵ Grethe Nordhelle. "Manipulasjon - forståelse og håndtering", Gyldendal, 2009, ISBN 9788205390720.

⁶ Psykolog og advokat Grethe Nordhelle; "Kritisk blikk på sakkyndigrollen i barnefordelingssaker", Tidsskrift for Norsk Psykologforening, 47-2010, sidene 744-747.

foreningen 2 foreldre

Kommentar fra F2F: Psykisk barnemishandling

Å presse barn inn i en lojalitetskonflikt mellom foreldrene er psykisk barnemishandling. Det er nettopp dette departementet legger opp til når det foreslås at barn i større grad enn i dag skal "bestemme samvær". Barn skal høres, men det er de voksne som må ta ansvar for viktige avgjørelser om barnas liv.

Det er også psykisk barnemishandling å la barn fiendtliggjøres overfor en av foreldrene og presses til å ta avstand fra denne forelder, dersom slik avstandstaken ikke bunner i manglende omsorgskompetanse hos den fremmedgjorte forelderen. Det vises også til det som er sagt om foreldrefiendtliggjøring tidligere i dette høringssvar.

Fysisk mishandling adresseres i høringsnotatet fra BLD mens det legges lite eller ingen vekt på psykisk mishandling over tid og de traumer dette kan medføre for barn. Dette er svakhet og viser en kraftig slagside i departementets tankegang om disse problemstillingene.

Ytterligere kommentarer F2Fs kommentar

Foreningen 2 Foreldres kollektive erfaring, gjennom de tilbakemeldinger vi får fra våre medlemmer, er at domstolen allerede har de muligheter den trenger til å nekte samvær der domstolen mener dette er riktig..

Det paradoksale er at når foreldrene lever sammen synes det å være svært stor toleranse for hva som er akseptabel foreldreadferd, mens dette til de grader blir satt på spissen hvis foreldrene bryter sitt samliv.

Vi har merket oss at det er politiske grupperinger som ønsker å senke beviskravene når det påberopes uheldige eller straffbare forhold i barnefordelingssaker, og ha egne bevisterskler i disse sakene.

F2Fs prinsipielle holdning er at barneloven regulerer forholdet mellom barn og normale omsorgsfulle foreldre. Barnevernsproblematikk bør håndteres gjennom barnevernloven og straffelovsproblematikk håndteres gjennom straffeloven.

F2F innser at barnefordelingssaker hvor det er påstander om vold eller overgrep er kompliserte, og at man må veie rettssikkerheten til de ulike parter mot hverandre.

BLDs tilsynelatende naive tro på at alle volds- og overgrepsanklager er reelle mangler fullstendig rot i virkeligheten. Falske anklager er faktisk den største trusselen mot rettssikkerheten til dem som har vært utsatt for overgrep og som derav trenger særskilt beskyttelse.

F2Fs høringsuttalelse til "Forslag til endringer i barneloven – Samvær under tilsyn av offentlig oppnevnt tilsynsperson m.m."

foreningen 2 foreldre

Nylig har Høyesterett økt straffenivået for falske voldtektsanklager i tråd med at straffen for voldtekt har økt. En har så langt ikke sett noen vilje til å straffeforfølge dem som framsetter falske anklager i barnefordelingssaker, og således vedvarer problemet med falske anklager⁷.

Å lette på bevisvurderingen og legge til grunn at anklagene er riktige når de er framsatt, strider mot fundamentale rettsregler og menneskerettigheter⁸. Dette vil også føre til at mange barn urettmessig blir fratatt en av sine foreldre som ressurser.

BLDs forslag om å senke beviskravet i slike saker og senke terskelen for å nekte samvær er derfor et høyst tveegget sverd. Departementet kan med en slik endring veldig lett bidra til at barns menneskerettigheter til et familieliv med begge foreldre krenkes, uten at det er reell grunn til det.

Statistikkgrunlaget

Det vises på side 18 i høringsnotatet til Kristin Skjørtens undersøkelse av praksis i lagmannsretten når det gjelder barnefordelingssaker.

F2Fs kommentar - å generalisere fra en stikkprøve

For å kunne generalisere ut fra en stikkprøve, er det viktig at stikkprøven er representativ for utvalget den er trukket fra. Lagmannsrettsaker kan ikke sies å være representative, da det kun er et fåtall av sakene som fremmes for tingretten som påankes.

Departementet sier selv i høringsnotatet at 78% av sakene i tingretten løses ved rettsforlik.

Skjørtens undersøkelse omfatter 163 saker for lagmannsretten i en periode på halvannet år. Ut fra tallene for antall saker i tingretten må en anta at over 3000 saker er fremmet for førsteinstans i samme periode. Dvs. at Skjørtens undersøkelser omfatter ca 5% av sakene fremmet for førsteinstans, påanket av særskilte grunner som f.eks. ekstremt høyt konfliktnivå mellom foreldrene eller påstander om kritikkverdige forhold hos en eller begge foreldre. En slik utvalgsskjev stikkprøve er ikke egnet for generalisering og vil lede til feil konklusjoner.

⁷ En slik sak som har fått oppmerksomhet i media er saken om Atle Joar Hage som ble dømt for incest mot sine barn, og som ikke orket å leve med dette og tok sitt liv i fengselet. Da barna ble voksne krevde de saken gjenopptatt fordi det ikke hadde skjedd overgrep. Hage ble frikjent etter sin død. Den som hadde framsatt de falske beskyldningene og derved forårsaket en annen persons død og tatt faren fra barna sine, gikk fri.

⁸ Jfr Sanchez Cardenas mot Norge i Den Europeiske Menneskerettighetsdomstolen. Her tapte Norge, fordi Gulating lagmannsrett hadde sagt at de ikke ville gå nærmere inn på en bevisvurdering om det hadde skjedd overgrep, men de la til grunn at overgrep hadde funnet sted. En slik saksbehandling ville ikke EMD godta.

foreningen 2 foreldre

Foreldrenes problemer

Departementet drøfter i høringsnotatet tilfellet hvor det er samværsforelder som har problemer knyttet til rus, vold, psykiatri.

F2Fs kommentar - savner en drøfting av hvorledes håndtere bostedsforelders problematiske adferd

Departementet drøfter i høringsnotatet kun tilfellet hvor det er samværsforelder som har problemer relatert til vold eller rus.

Det er temmelig vanlig at pardannelse finner sted innen samme sosioøkonomiske gruppe.

Det kan være at også (eller kun) bostedsforelder⁹ har slike problemer som er drøftet i høringsnotatet. Dette forholdet er ikke drøftet i høringsnotatet. Hvorfor ikke? Er det et tabu?

Nyere forskning viser at begge kjønn i omtrent like stor grad utøver vold mot barn. For eksempel oppgis det at 20 prosent av barn og unge i Norge oppgir at de har opplevd minst én fysisk krenkelse fra mor. 14 prosent oppgir at de har opplevd tilsvarende fra far.¹⁰ Selv om det antas at de aller fleste av disse er en- eller fågangshendelser, og at det først og fremst er snakk om mildere former for vold som dytting, risting og ørefik med flat hånd, bryter dette likevel med de kjønnsrollefordommer som BLD synes å bygge sitt høringsnotat på når de utelukkende drøfter samværsforelders eventuelle problemer og nekting av samvær.

Det er oppsiktsvekkende at departementet overser denne nye kunnskapen og sender ut høringsnotater fundert i gamle kjønnsrollefordommer.

F2F har gjentatte ganger sett saker hvor barnevernet ønsker å undersøke kritikkverdige forhold hos bostedsforelder. Nokså gjennomgående i disse sakene er at samværsforelder ikke blir vurdert som alternativ bostedsforelder.

F2F savner en fordomsfri drøfting av hvordan saken skal håndteres hvis det er bostedsforelder som har problematiske forhold knyttet til seg, mens samværsforelder har tilstrekkelig omsorgskompetanse.

⁹ Barneloven sier lite om hva som skjer akkurat i fasen rundt et samlivsbrudd, hvor rollene bostedsforelder og samværsforelder oftest etableres basert på utdaterte kjønnsrollemønstre, vedtak fra NAV uten støtte i avtale etc, og hvor tredjeparts vurdering av hva som faktisk er den beste omsorgsløsningen for barnet er fraværende.

¹⁰ Svein Mossige, Kari Stefansen (red). "Vold og overgrep mot barn og unge. En selvrapporteringsstudie blant avgangselever i videregående skole. NOVA-rapport 20/07,

foreningen 2 foreldre

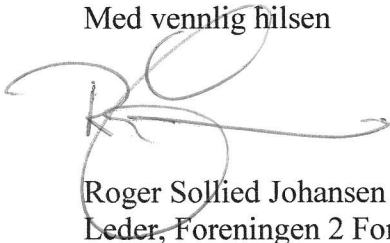
Sluttkommentar

Foreningen 2 Foreldre er enige i at det er riktig og viktig å skjerme barn fra foreldre som er direkte skadelige for dem. Dette spørsmålet bør imidlertid ikke behandles av barneloven, men av barnevernsloven og eventuelt straffeloven. Barneloven skal som hovedregel regulere forholdet mellom barn og foreldre med tilstrekkelig god omsorgskompetanse, noe som fortsatt er normalttilfellet.

Det er viktig å unngå at en lovendring på dette området, som i utgangspunktet kun er dekkende for svært få av sakene hvor en eller begge foreldre mangler tilstrekkelig omsorgskompetanse, får negative konsekvenser for rettsbehandling av flertallet av saker.

Hovedregelen bør være at dersom foreldrene ikke har noen vesentlige mangler i utøvelsen av foreldrerollen, får barnet sitt samvær fastsatt ut fra best mulig samlet foreldrekontakt og hva som er best for barnet.

Med vennlig hilsen

Roger Sollied Johansen
Leder, Foreningen 2 Foreldre

Rune Harald Rækken
Nestleder, Foreningen 2 Foreldre